

Vzpomínka na prof. Stanislavu Kučerovou

*Jen tak jsi hoden svobody a žití, když rveš se o ně den co den.
Johann Wolfgang Goethe*

Prof. PhDr. Stanislava Kučerová, CSc., se narodila 31. října 1927 v Hlohovci v rodině učitele. Maturovala na klasickém gymnáziu v Hradci Králové a vysokoškolská studia ukončila promocí na FF UK v Praze v oborech filozofie a sociologie. Při zaměstnání absolvovala ještě Vysokou školu pedagogickou v Praze. Učitelskou zkušenost a způsobilost získala sedmiletým působením na školách různého druhu a stupně v pohraničí.

V 60. letech přešla na FF UP v Olomouci a zabývala se především antropologickými a axiologickými základy pedagogiky. Navrhla a v praxi ověřila předmět komplexní estetické výchovy pro střední školy, iniciovala založení časopisu *Pedagogická orientace* a redigovala jej. Doba normalizace ji vyhostila nejen z vysokých škol (tehdy působila na Pedagogické fakultě v Brně), ale ze školství vůbec. Až po převratu 1989 se jí dostalo rehabilitace.

V letech 1990–1991 byla zvolena děkankou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, stala se předsedkyní pobočky Československé pedagogické společnosti v Brně a opět redigovala obnovený časopis *Pedagogická orientace*. Spolu se svým manželem, prof. PhDr. Bohumírem Blížkovským, CSc., připravila k vydání 9 sborníků z mezinárodních mezioborových konferencí věnovaných naší pozici a roli v soudobém světě.

Prof. S. Kučerová zemřela 22. srpna 2023. Do poslední chvíle aktivní a angažovaná odešla jako jedna z posledních meziválečné generace. Té generace, která zažila masarykovskou republiku a která si její ideály nesla celý život jako cenné hodnoty, za které je třeba bojovat. Činnost paní prof. Kučerové, vědecká a pedagogická, ale i organizační a konzultační, znamená nezpochybnitelný přínos pro naši pedagogickou kulturu v teorii i v praxi. Řešení

výchovných a vzdělávacích problémů, ideály vlastenectví a hluboké vzdělanosti se staly náplní a smyslem jejího života.

Připomeňme si odkaz prof. Kučerové jejími vlastními slovy. Váhám však, co z úctyhodné bibliografie vybrat. Něco z článku *Moje civilizace* publikovaného ještě v únoru 2023? Nebo závěr slavnostního projevu při imatrikulaci posluchačů Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v r. 1990, v době obnovených ideálů, víry v budoucnost a přílivu nové energie? Nakonec se přikláním k úryvku z článku *Evropské hodnoty* publikovaného v r. 2018 při příležitosti oslav sta let založení Československa. Vnímám ho jako aktuální a vypovídající:

Je jedna antropologická konstanta, na kterou nesmíme zapomenout. A to je naděje. Není zrovna racionální povahy, je to spíš nastavení citu a vůle, ale zato je velmi eufunkční z hlediska existence člověka. Člověka jako bytosti přírodní, sociální i kulturní. Naděje, že přijde (přijít musí) metanoia (změna myšlení).

Že se nám podaří překonat současnou vykořeněnost, konformitu se zvrácenostmi a spoluúčast na pádu civilizace do odlidštění. Že se nám podaří oživit a udržet kulturní dědictví evropských národů. Že se nám podaří udržet a naplnit i hodnoty, které dnes reprezentují Evropu ve Všeobecné deklaraci lidských práv: právo na život, na svobodu a bezpečnost, na přirozenou důstojnost, na spravedlnost a mír, na život bez strachu a nouze.

Jsme v situaci, kterou charakterizuje devastace přírody i kultury, ohrožení lidstva i celé planety. Vznikla jako důsledek lineárně chápaného vědeckotechnického pokroku ve službách výroby a obchodu bez hranic a omezení. Existuje něco víc než zákon prospěchu a zisku? Ano, je tady naše evropská mnohatisíciletá kultura, hledání a nelehké dobývání duchovních hodnot. Kultura, která tu jest, je přirozeným základem pro naše hodnocení a kritériem pro naše jednání. Neřídme se svévolí nahodilých subjektivních soudů, slogany reklamy, proměnlivými komerčními zájmy, touhou po módnosti. Obracejme se k našim prověřeným hodnotám, zachovávejme je, chraňme je a předávejme. Takové hodnoty, které Evropané svým úsilím během tisíciletí vytvořili, jsou podmínkou soudržnosti společnosti a na té soudržnosti pravděpodobně závisí přežití lidstva. Nejen v Evropě. (S. Kučerová, *Evropské hodnoty*; vydaly *České národní listy*, 2018)

Vzpomínku sepsala Jaroslava Dosedlová (dcera)